

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tost/42/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100196
Dátum vydania rozhodnutia: 16. októbra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100196.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci obžalovaného M. U. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. e/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ a § 140 písm. a/ Trestného zákona formou účastníctva ako organizátor podľa § 21 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, o sťažnosti obžalovaného M. U. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 5. októbra 2018, sp. zn. BB-3T/34/2018, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. októbra 2018 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obžalovaného M. U. s a z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) uznesením z 5. októbra 2018, sp. zn. BB-3T/34/20187, výrokom I. rozhodol tak, že podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obžalovaného M. U. o prepustenie z väzby na slobodu zamietla, výrokom II. podľa § 80 ods. 1 písm. c/, ods. 2 Tr. por. väzbu obžalovaného dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza a výrokom III. podľa § 81 ods. 1 Tr. por. ponuku peňažnej záruky inej osoby I. U. za obžalovaného M. U. neprijíma. Proti tomuto uzneseniu podal obžalovaný M. U. písomne, v zákonnej lehote - riadne a včas - sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že Špecializovaný trestný súd sa v prvom rade nesprávne vysporiadal s námietkami zaujatosti ním vznesenými písomne 14. septembra 2018 proti predsedovi senátu JUDr. Hrubalovi, písomne 1. októbra 2018 proti členovi senátu JUDr. Šutkovi a priamo na hlavnom pojednávaní 5. októbra 2018 proti JUDr. Giertlimu, teda proti celému senátu BB-3T. Jeho námietky sa týkali tzv. objektívnej nestrannosti v súlade s Trestným poriadkom, Ústavou, Dohovorom EŠLP aj judikátmi NS SR sp. zn. 5Ndt 2/2008. Ďalej poukázal na pojmy nestrannosť a na skutočnosť, že spomínaní sudcovia boli členmi senátu na hlavnom pojednávaní, teda v konaniach, kde Ústavný súd a následne aj Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd skonštatovali porušovanie jeho základných práv. Podľa sťažovateľa sa tu uplatňuje teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, predovšetkým obvineného. Poukázal ďalej na ustanovenie § 2 ods. 7 Tr. por., čl. 46 os. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru EŠLP. Senát 3T o jeho námietke nekonal a vyhodnotil ju ako námietku týkajúcu sa výhradne procesného postupu, s čím obžalovaný nesúhlasí a poukázal na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva s tým, že v jeho prípade ide o

primočiare porušenie práv, keďže bol priamo súdený aj odsúdený týmito členmi senátu v konaní, ktoré bolo nálezom ústavného súdu prehlásené za konanie, ktoré porušovalo jeho základné práva, pričom dal do pozornosti rozsudok najvyššieho súdu 1TdoV 4/2018, kde sa uvádza pri preukazovaní zákonnosti zloženia senátu dovolacieho súdu, že bolo rešpektované, že zo zákona sú v danej veci z konania vylúčení sudcovia skôr rozhodujúci v merite veci (v odvolacom konaní). Ďalej sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje na to, že sa neprihliadalo na viacero relevantných skutočností pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby a špecializovaný súd uplatňuje selektívnu argumentáciu opomínajúc dôležité, priam základné fakty a namieta, že nemajúc dôvodnú argumentáciu proti jeho žiadosti o prepustenie z väzby, sa súd opiera o rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré ale vychádza zo zlej interpretácie judikátu, uverejneného pod č. 90/2015. Uvedené rozhodnutie nemôže byť spájané ani ako príklad v tejto veci, pretože v tomto judikáte existuje neprávoplatný odsudzujúci rozsudok naproti „jeho“ trestnej veci, kde neexistuje ani neprávoplatný odsudzujúci rozsudok. Najvyšší súd zrušil aj rozsudok ŠTS, čím teda oba sudy porušujú jeho prezumpciu neviny. Od tohto sa odvíja aj nesprávny postup jeho držania vo väzbe. Dôkazná situácia sa voči jeho osobe plynutím času ešte viac oslabila tým, že utajený svedok č. 1 je právoplatne odsúdený za marenie spravodlivosti a voči jeho osobe ostalo už len jedno čítané svedectvo, čo priamo vylučuje odsúdenie na takomto dôkaznom základe. V ďalšom poukázal aj na ďalšie dôkazy v danej veci, ako aj na skutočnosť, že peniaze, ktoré preukazoval, že má z čoho žiť na slobode, zbral senát dovolacieho súdu, že práve tie mohli slúžiť na jeho hypotetický útek, čím odôvodňoval väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., preto ich jeho matka ponúkla ako kauciu. Legálna živnosť ohľadne mimosúdneho vymáhania pohľadávok bola dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ktorú taktiež prostredníctvom svojej matky zrušil. Logicky vysvetlil, že má kde bývať a podľa sťažovateľa materiálna stránka väzobného stíhania neexistuje. Samotná hrozba trestom nepostačuje, musí k tomu vždy pristúpiť aj ďalšia zákonná podmienka. Dôvodná obava, že by mohol pokračovať v trestnej činnosti rovnako podľa sťažovateľa nebola zaznamenaná. Napokon sťažovateľ namieta, že dôvody rozhodnutia ŠTS vyslovene odporujú nálezom Ústavného súdu, keďže v jeho prípade ide už o 8 rokov, ktoré je opakovane vo väzbe alebo nespravodlivo inak pozbavený osobnej slobody. V dnešnej dobe pritom existujú efektívne prostriedky nahradenia väzby. Navrhol, aby najvyšší súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a prijal ním navrhnuté záruky na prepustenie z väzby, keď aj s obmedzeniami, nakoľko je nevinný. K podanej sťažnosti sa prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry (ďalej len „prokurátor“) nevyjadril. Sťažnosť obžalovaného M. U. spolu s kompletným spisovým materiálom bola Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) riadne predložená 11. októbra 2018. Následne najvyšší súd preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že táto nie je dôvodná. Podľa § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, alebo c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť. Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd a dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe. Podľa § 380 ods. 3 Tr. por. dĺžka trvania väzby podľa odseku 1 alebo 2 sa posudzuje samostatne a nezávisle od väzby v pôvodnom konaní. Z predloženého spisu vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací na podklade dovolania obvineného rozsudkom z 22. augusta 2018, sp. zn. 1 Tdo V 4/2018, vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu z 30. januára 2013, sp. zn. 1 To 7/2012 a v konaní, ktoré mu prechádzalo, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 9, § 34 ods. 1, §

319 Tr. por. a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v neprospech obvineného a zároveň toto uznesenie zrušil - v časti týkajúcej sa obvineného M. U.. Dovolací súd zrušil tiež predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa, a to rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 29. júna 2012, sp. zn. BB-3T/12/2012, v časti týkajúcej sa obvineného, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad a Špecializovanému trestnému súdu prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť. V dôsledku uvedeného zanikol zákonný podklad pre ďalší výkon trestu odňatia slobody, ktorý bol obvinenému M. U. právoplatne uložený už spomenutým rozsudkom ŠTS z 29. júna 2012, sp. zn. BB-3T/12/2012, v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 30. januára 2013, sp. zn. 1 To 7/2012, vo výmere 25 rokov. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1TdoV 4/2018 z 22. augusta 2018 zobral obvineného M. U. postupom podľa § 380 ods. 2 Tr. por. z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. por. do väzby s tým, že táto začala plynúť dňom 22. augusta 2018. Najvyšší súd považuje za potrebné pripomenúť, že obžalovaný M. U. je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. Ako z vyššie uvedeného plynie, obžalovaný je stíhaný z najzávažnejšej trestnej činnosti, ktorým obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy nepochybne je, navyiac v danom prípade v organizovanej podobe, s istou formou plánovania a sofistického konania. Obžalovanému v prípade preukázania viny hrozí trest 25 rokov, keď mu bol pôvodne právoplatne uložený trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, z ktorého si doposiaľ vykonal od obmedzenia osobnej slobody, teda od 8. októbra 2010 (od tohto momentu bol vo väzbe a následne vo výkone trestu odňatia slobody), 8 rokov. Dňa 18. septembra 2018 podal obžalovaný M. U. žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Správne súd prvého stupňa konštatoval, že bola podaná pred uplynutím tridsaťdňovej lehoty, avšak obžalovaný v nej uviedol aj ponuku peňažnej záruky zo strany matky a tiež namietal zaujatosť senátu Špecializovaného trestného súdu. Z uvedeného plynie, že prvostupňový súd správne postupoval, keď o žiadosti o prepustenie z väzby konal a rozhodol. Vo vzťahu k materiálnym dôvodom pre prepustenie z väzby je v zmysle § 79 ods. 2, ods. 3 Tr. por. v spojení s uplatnenými väzobnými dôvodmi podľa § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. por. v kontexte s ustanovením § 380 ods. 2 Tr. por., potrebné skúmať, či u obžalovaného M. U. je naďalej trestné stíhanie vedené dôvodne a či sa podozrenia voči nemu ďalším vykonaným dokazovaním skôr prehĺbujú ako oslabujú; a ďalej či hrozí, že ujde a) alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, alebo c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Vo vzťahu k dôvodnosti trestného stíhania v danom prípade ide o špecifickú situáciu, kedy došlo k zrušeniu ako prvostupňového rozhodnutia, tak aj rozhodnutia odvolacieho, ako aj dovolacieho súdu a je potrebné vychádzať z právne záväzného názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky. Je potrebné jednoznačne sa stotožniť s konštatovaním špecializovaného súdu, ktorý vychádzal zo zrušujúceho rozhodnutia dovolacieho súdu a podľa ktorého bude úlohou prvostupňového súdu vysporiadať sa v podstate s jediným dôkazným návrhom súvisiacim s identifikáciou a vyhodnotením postupu orgánov činných v trestnom konaní ohľadne dôkazného prostriedku pôvodne označovaného ako „výsluch utajeného svedka č. 2“ (vychádzajúc tak z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 54/2018). Nemožno preto konštatovať - tak ako to sťažovateľ mylne viackrát uviedol v dôvodoch sťažnosti - že jeho obvinenie sa výrazne oslabilo. Jeho obvinenie sa v predchádzajúcom konaní prehĺbilo natoľko, že dospelo až do odsudzujúceho rozsudku a jeho vina bola uznaná. Vzhľadom na skutočnosť, že je potrebné vecne posúdiť a vysporiadať sa s dôkazným prostriedkom - výsluchom utajeného svedka č. 2, nemožno neprihliadať na masu ďalších dôkazov, ktoré nepochybne opodstatňujú aj v tomto štádiu trestného konania dôvodné podozrenie z trestnej činnosti obžalovaného U.. Opätovne je nutné zdôrazniť, že i v danom štádiu konania, keď sa vec opäť dostala do fázy konania pred súdom prvého stupňa, existuje dôvodné podozrenie, že obvinený M. U. sa mal (spolu s ďalšími už právoplatne odsúdenými osobami) podieľať na spáchaní stíhaného skutku, vykazujúceho znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, čo má podklad v konkrétnej dôkaznej situácii, aktuálnej v čase rozhodovania oboch skôr konajúcich súdov, ktorú aj dovolací súd (pre potreby rozhodovania o väzbe) považoval za podstatnú pre záver o dôvodnom podozrení. Najvyšší súd preto k tejto časti uzatvára, že s ohľadom na dôvod zrušenia skorších meritórnych rozhodnutí, čo vyplýva z už citovaných rozhodnutí a z toho vyplývajúci rozsah prerokovania veci súdom prvého stupňa, dôvodnosť trestného stíhania jednoznačne pretrváva. Vo vzťahu k dôvodom

väzby najvyšší súd konštatuje, že sa stotožnil s dôvodmi zistenými najvyšším súdom v rozhodnutí z 22. augusta 2018 a následne zistenými súdom prvého stupňa. V prvom rade je potrebné uviesť k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., že obvinenému v prípade uznania viny hrozí vysoký trest odňatia slobody, z ktorého - ako už bolo uvedené vykonal doposiaľ 8 rokov (aj pár dní). Pokiaľ ide o obavu z uloženia vysokého trestu odňatia slobody (v zmysle ustálenej súdnej praxe sa za vysoký trest považuje dĺžka trestu odňatia slobody vo výmere 8 rokov a viac). Dĺžka prípadného „dovykonania“ zo strany obžalovaného uvedenú výšku presahuje a je plne postačujúca z pohľadu odôvodnenia existencie dôvodnej obavy z konania uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Nie je potrebné v danej súvislosti poukazovať na žiadne ďalšie konkrétne skutočnosti (popri hrozbe vysokého trestu) vzhľadom k procesnej situácii, ktorá v danej veci nastala. Najvyšší súd opätovne poukazuje na dôvody zrušenia pôvodného právoplatného odsudzujúceho rozhodnutia, ktorým bol obvinenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, a z neho vyplývajúci „potrebný“ rozsah ďalšieho prerokovania veci, keď je úlohou súdu nižšieho stupňa sa v podstate „vysporiadať“ s jediným dôkazným návrhom - aktuálne obhajoby, a to objasnením jeho doposiaľ súdu neznámeho vecného podkladu. Navyše je najvyšší súd naďalej názoru, že okolnosti posudzovaného prípadu svedčia skôr riziku úteku, či skrývania sa obvineného v prípade jeho prepustenia na slobodu. Trest (a to vysoký) už totiž začal pôsobiť počas jeho výkonu, avšak väčšia jeho časť podľa pôvodného rozsudku ostala ešte nevykonaná. To je konkrétna okolnosť, ktorá vyvoláva obavu zo snahy obžalovaného U. dostať sa do pôvodnej situácie, ak by v konaní neuspel, čo odôvodňuje obavu z možného úteku, či skrývania sa. Aj keď obžalovaný poukazuje na skutočnosť, že finančné prostriedky, ktoré má jeho matka na účte a ku ktorým by mal prístup, aktuálne ponúka jeho matka ako náhradu väzby, teda by ich nepoužil na zabezpečenie vyhýbania sa konaniu, resp. opätovnému trestu. Nemožno však vylúčiť iný zdroj, ktorý môže obžalovaný využiť pri svojej prípadnej snahe vyhnúť sa opätovnému výkonu trestu v prípade, ak v konaní nebude rozhodnuté rozdielne oproti výsledkom pôvodného konania. K dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. možno poukázať hlavne na charakter, ako aj závažnosť trestnej činnosti, z ktorej je dôvodne podozrivý, ale aj na osobu obžalovaného, jeho predchádzajúci spôsob života, keď mal v podstate príjem z vymáhania pohľadávok (aj keď poukázal na to, že jeho živnosť v tejto oblasti bola zrušená, táto skutočnosť nie je zárukou, že obžalovaný by v podobnej činnosti nemohol na slobode pokračovať), a tiež skutočnosť, že v minulosti bol už odsúdený a aj keď sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený, svedčí to o sklone obžalovaného páchať trestnú činnosť. Z vyššie uvedeného je tak zrejmé, že konkrétne skutočnosti (uvádzané súdmi aj v predchádzajúcich väzobných rozhodnutiach) v súvislosti s odôvodnenosťou obavy, že by obvinený v prípade prepustenia na slobodu pokračoval v trestnej činnosti, ani v danom štádiu konania nič nestratili na aktuálnosti. Záverom vo vzťahu k otázke možného nahradenia väzby u obvineného miernejším prostriedkom, a to konkrétne či už dohľadom probačného a mediačného úradníka (§ 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), ktorú možnosť súd rozhodujúci o väzbe povinne skúmal, alebo ponúknutou peňažnou zárukou inej osoby, (§ 81 ods. 1 Tr. por.), opätovne najvyšší súd uvádza, že v súlade s § 80 ods. 2 veta tretia Tr. por. je v prípade stíhania za obzvlášť závažný zločin na použitie uvedených inštitútov potrebné preukázať existenciu výnimočných okolností, ktoré však v posudzovanej veci súdom zistené neboli. Tieto nevyplývajú z obsahu predloženého spisu a nevyplývali ani z vykonaného výsluchu. Je potrebné zdôrazniť, že výnimočnou okolnosťou prípadu nie je zrušenie pôvodného rozhodnutia na účel objasnenia potreby vykonať nový dôkaz, u ktorého nie je doposiaľ zistiteľné, či na doterajšie výsledky dokazovania môže mať vplyv - nariadený postup je potrebný na zaistenie práva obvineného na obhajobu, ktorého zachovanie si dotknuté objasnenie vyžaduje. Tým je možnosť zákonnej náhrady väzby v konkrétnych okolnostiach prípadu vylúčená. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti teda najvyšší súd dospel k záveru, že osobu obžalovaného M. U. je nevyhnutné i naďalej obmedzovať na osobnej slobode, keď konkrétne účelom väzobného stíhania je nielen jeho zabezpečenie pre ďalšie trestné konanie a príp. výkon trestu (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.), ale tiež ochrana spoločnosti pred prípadným pokračovaním v páchaní trestnej činnosti (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Pre úplnosť záverom najvyšší súd dodáva, že postup súd prvého stupňa bol v celom rozsahu správny aj pokiaľ nekonal o námietke zaujatosti, ktorú obžalovaný postupne vzniesol proti všetkým sudcom konajúceho senátu, nakoľko bola odôvodnená len rozhodovacou činnosťou súdu, vytýkajúc fakticky procesný postup. O takejto námietke sa podľa § 32 ods. 6 Tr. por. nekoná. Vo veci koná v súlade s Rozvrhom práce Špecializovaného trestného súdu na rok 2018 (časť B, VI. oddiel, bod 6) zákonný senát, nakoľko ak dovolací súd nerozhodne inak, po zrušení veci na základe mimoriadneho

opravného prostriedku sa vec zapíše do súdneho registra tomu senátu, ktorý rozhodoval pred jeho zrušením; vec sa vedie pod novou spisovou značkou a súvislosť s pôvodnou vecou sa vyznačí na spisovom obale a v súdnom registri. Keďže nedošlo k zmene pôvodného senátu, naďalej je povinný prejednať vec tento senát. Nič na tom nemení ani nesúhlas obžalovaného a jeho námietky proti konajúcemu senátu. Vychádzajúc z týchto úvah sťažnostný súd dospel k záveru, že sťažnosť obžalovaného M. U. nie je dôvodná, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.